

קידושין כד

עניין: שן ועין ושאר איברים

רמב"ם ספר המצוות שורש שני

בימי משה. ונאמר עליהם דקדוקי סופרים כי כל מה שלא שמעו בסיוני בבאור הנה הוא מדברי סופרים.

השגות הרמב"ן על ספר המצוות שורש שני

מהם, אבל יסבול הכתוב את הכל ויהיו שניהם אמת. וכן מה שאמר הרב שאפילו מה שהוא הלכה למשה מסיני נקרא מדברי סופרים, כלומר מדרבנן, אינו כן, וכבר למדתי בעיקר הראשון שספק הלכה למשה מסיני לחומרא כדברי תורה ולא דנו אותו לקולא כדברי סופרים¹⁹⁹. וכן נתבאר שם שאינו נעשה זקן ממרא על דבר שעיקרו דברי סופרים, ונעשה זקן ממרא על הלכתא אחד עשר²⁰⁰, ושהלכה זו הוא דבר שחייבים על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת, ואע"פ שאין לו עיקר כלל אלא מהלכה סומכים עליה כדבר המפורש שכתורה, כמו שאמר בפרק ואלו הן הנחנקין²⁰¹. ובמסכת נזיר²⁰² אמרו במדיר אדם את בנו

מגילת אסתר שם

נוסה הימנה. ומה שהרצה להציג ראיות (ג) כי ההלכה למשה מסיני הוא כדבר תורה ממש ואיננה ד"ס כאשר כתב הרב, כבר כתבתי למעלה שהרמב"ן לא הבין לשון זה של ד"ס שנהג הרב כי אין כוונתו תקנת סופרים רק פירוש סופרים שקבלו למשה

חידושי מרן רי"ז הלוי על התורה פרשת חוקת

הא דנקיט קרא הכא לישנא דזאת התורה, נראה דהוא משום דהפרשה מדברת הכא מענין ביאת מקדש כדמסיים לבסוף ואיש אשר יטמא ולא יתחטא וגו' את מקדש ד' טמא וגו', והנה בביאת מקדש דעת הרמב"ם דנאמר בה הלכה מסוימת דאין חייבין רק על טומאות של תורה בלבד, ולא על טומאה של דברי סופרים אף שגם היא טומאתה מד"ת וחייבין עלי' מלקות משום תרומה ומע"ש ועבודה בטומאה, מ"מ בעיקר השם חלוקים הם מהדדי, דזו נקראת טומאה של תורה וזו נקראת טומאה של ד"ס, ובביאת מקדש נאמר תנאי מסוים דאין חייבין רק על טומאה של תורה בלבד, כמבואר בדברי הרמב"ם פ"ג ופ"ה ופ"ט מהל' טומאת מת ועוד בכמה דוכתי, ומקור הדבר הוא בתוספתא שבועות פ"א מה הפרט מפורש טמאות המפורשות מן התורה עי"ש, הרי דחלוקים הם בעצם שמם ודינם מהדדי, טומאה המפורשת בתורה שהיא נקראת טומאה של תורה ובה הוא דנאמר חיובא דביאת מקדש, וטומאה שנלמדה ביי"ג מדות, שאף שגם היא מן התורה מ"מ נקראת טומאה של ד"ס ואין בה חיובא דביאת מקדש, ולכן כתיב הכא זאת התורה לומר שכל הטומאות הנחשבים להלן חשובות טומאות של תורה ועלייהו הוא דכתיב ואיש אשר יטמא ולא יתחטא וגו', ודוק.

ילקוט שמעוני משפטים רמז שלט

(בי"ר לו ה) מה טעם העבד יוצא בשן ועין משום דכתיב (בראשית ט כב) ^כוירא חם אבלי כנען ויגד וגו'.

הגר"א אמרי נועם ברכות ה.

ק"ו משן ועין. דהטעם שהעבד יוצא בשן ועין משום שהעבדות בא מכח קללת חם. ושם היה שני דברים אחת וירא חם שהוא בעין. והשני הוא ויגד לאחיו שגמר דיבור הוא בשן. ולכך מן הדין שהעבד יוצא בשן ועין דוקא בתרווייהו⁶⁷. אלא שהקב"ה עושה חסד שהעבד יוצא באחד מהן ויסורין שממרקין כל גופו עאכ"ו.